

Inma Errea

ITZULTZAILEA ♦

DANI BLANCO

Euskal dualismoa (edo *duelismoa*)

ORAINGOAN bertsolarietara eta idazleei egokitu zaie, baina euskal lurretan ohikoa dugu gure baliabide ez oso ugariekin sokarekin bezala tiraka ibiltzea: dena, edo ia, bitan zatitzen da hemen, politikan, kulturen edo euskalgintzan. Joera hori dugu, eta onartu beharra dago. Apika, zergatik gertatzen den aztertu behar-ko genuke (protagonismoen ego puztuak, ezinikusi inoiz ez aitortuak...), eta, batez ere, zertara eramaten gaituen.

Oraingoan, esan bezala, bertsolarietara eta idazleei egokitu zaie duelua, eta horren berri jakitean Xenpelarren eta Iparragirrenen arteko hura etorri zait gogora, musika eta guzti. Ez bainuen ideiarik kontu honi buruz, Juan Luis Zabalen *Nabi edo nabi ez, haurride* artikulua irakurri arte (*Berria*, 2013-01-31). Ez nau harritu, euskal duelurako zaletasunaren hamaikagarren adibidetzat jo dudalako, baina ez nuen espero. Eta, nire oharkabea, albisteak ez dit eman atsegin (disgustu handirik ere ez, bestalde).

Izan ere, nik biak maite ditut, literatura idatzia eta bertsolarietara, biak iruditzen zaizkit interesgarri aldika, eta biekin gozatzen dut, plazer ematen badidate: bertso guztiak ez dute lortzen, ezta liburu guztiak ere. Eta hori normala da, inork ez baitu zertan izan gogo-

ko munduan interesgarri jotzen den oro.

Agian horregatik ez dut oso ongi ulertzen duela honen nondik norakoa, eta aizun samarra (dantzen antzera, aretokoak?) dela pentsatzera ere iritsi naiz. Ulertzen ditut argudioak: bi diziplina direla (nahiz biek ala biek hitzak, euskarazko hitzak, dituzten lantegi...) eta horietako batek ikuskizun kutsu hartu duela zenbait kirolen antzera (ez al zuten hitzaren kirol nazionala izendatu aspaldi?). Eta uler dezaket bi eremuetako jokatzailerik elkar hartuta egon beharrean zeharka baino ez egitea so elkarri. Haatik, elkar begitan hartzen hasteak euskaldunok hain kutuna dugun elkarren arteko auto-boikot arraro horren itxura hartzen du, berriro ere.

Eta beti eta gauza guztietan bat etorri beharra aldarrikatzen duten horietakoa ez banaiz ere –besteak beste,

herri honetan, batasunak aldarrikatu ahala bitasunak egiten trebeak garelako–, kostatzen zait irudikatzea zer bateraezintasun klasek galarazten ahal digun aldi berean aurrera egitea letra idatzietan eta hitz kantatueta (antzerkia eta bertso-paperak barne). Ez bada *egoak* hegoak astintzen hasi direla. Edo ezinikusiak ikusgai bilakatzen. ■

Ez dut oso ongi ulertzen duela honen nondik norakoa, eta aizun samarra (dantzen antzera, aretokoak?) dela pentsatzera ere iritsi naiz

DANI BLANCO

Itxaro Borda

IDAZLEA

Taubira

BADAKIT Iparraldeko euskaldun haurri-deek ez dituztela Parisen gobernatzen duten sozialisteriak biziki maite, arrazoi –agian zuzen...– ezberdinengatik. Demokrazia ere zerri askara botatzekoa dute: sobera ele perpauzetan, aita larderiatsuek gure hezteko baliatzen dituzten ordena edo manu zehatzen aldean. Alta...

... Azken asteotan Frantziako Legebiltzarrean izar ibili da Christiane Taubira, Guyane departamenduko diputatua, sexu bereko pertsonetara ere ezkontzaren alorra zabaltzeko. Eskuineko hautetsi zakarren irain oldeei buru egin du, aldi aldika haserre, harritu, irriz, Karibeetako poetak

aipatuz, isilik, beti hor, beti gogor, Ogoño muturreko harri beltza bezain tematsu. Ederki eraman du aspaldiko Simone Veil edo Elisabeth Guigou haien lekukoa jendaldearen eskubideen emendatze bidean urrats batez urrunago. Abortua, 35 ornak, PACS edo gaur ezkontza homosexuala ardatz, emakume zainartak dira –nolakoak orde!– hemiziklo testosteronatuaren erdira bidali!

Urrezkoa, otsailaren 12a: hemendik aitzina mugaren bi maldetako lesbianok eskubide –ia– berdinak dizkinagu. Ezkontzako al gaitun? ■

